

ИЗГРЪВЪ

ЛИТЕРАТУРНО — НАУЧНО

Месечно списание

Отговоренъ редакторъ Д. ПЕТРОВЪ

МОТО:

На изтокъ модрийъ день се появява

На живитѣ деньтъ, на живитѣ деньтъ.

Д. Бадевъ

СЪДЪРЖАНИЕ

1) Къмъ читателитѣ — — — — —	17
2) Силистренски — ТИ ЛЪЖЕШЪ — стих. — — —	18
3) Ma Verite Credo — ЩАСТИЕТО — — —	18
4) Звѣровъ — ХЛѢБЪ ЗА ... — разказъ — —	20
5) „ — ИЗЪ ВЪЖДЪЛЕНИЯ стих. — — —	22
6) Мона елъ Киетъ — СИМФОНИЯ на ЛУДОСТЪТА —	23
7) Силистренски — ПО ПЖТЯ НА ЖИВОТА — стих. —	26
8) Сося Митковъ — КОНТРАБАНДА (преводъ) — —	27
9) Д. Василевъ — ИСТИНСКАТА ЕМАНСИПАЦИЯ на жената	31
10) С. Благой — ХРАНЕНЕТО — — — — —	33
11) Зл. Е. — КУЛТУРЕНЪ ЖИВОТЪ — — — — —	35

Цена 6 лей

ЛИТЕРАТУРНО—НАУЧНО СПИСАНИЕ

Къмъ читателитѣ.

Съ излизането на първия брой, направихме първата крачка, но доста мъчно. Въ нашиятъ градъ липсва не само култура, но и тая жажда къмъ културъ. Бѣхме посрещнати съ доста голѣмъ скептицизмъ. Небето се бѣ затъмнило, но все пакъ ние не се отчайваме.

Лесно е драги читатели да се прави критика, но даде ли поне нѣкой отъ васъ съдействието си? Първия брой бѣше слабъ по съдържание, тъй също и по разнообразие. Но затова пъкъ не трѣбваше да се отнасяте така презрително къмъ първитѣ опити на едно трудно начало. Не трѣбва да забравяме че нашиятъ градъ спи въ това отношение, че вече съ се изминали десетки години и той все спи. Ограничени въ рамкитѣ на политическитѣ е-би и караници, ние всички пренебрѣгваме тоя облагородителъ на човѣшката душа—литературата и все по-вече и по-вече заболяваме отъ манията на партизанството, която докарва само упадъкъ. И безъ това сме много назадъ въ периодичния печатъ.

Затова имайки предвидъ всичко гореказано, трѣбва да бждемъ по-снизходителни къмъ тия скромни оригинални трудове. Да се задоволимъ съ това което може да даде единъ провинциаленъ градъ и да не бждемъ много претенциозни. Нека подкрепимъ стремежитѣ на една млада генерация.

Всичко хубаво, бавно се постига. Но затова пъкъ трѣбватъ не една, две години, а може би и повече. Следъ време може да се гордѣемъ съ едно списание много по-съдържателно, но това зависи отъ васъ.

Ти лъжешъ . . .

Ти лъжешъ днесъ менъ, а утре може би
Другъ ще замѣсти твой блѣвъ
Ти лъжешъ и капризничишъ кат' мартенъ день
Одичавъ да бѣдешъ лъгана и ти.

Днесъ азъ, а утре може би
Другъ ще гали твоитѣ коси
Следъ него трети, твоитѣ молби
Ще слуша; о ! ти капризна си.

Ти лъжешъ менъ, лъжешъ и другъ
Азъ вѣч' не вѣрвамъ твоитѣ уста.
Тѣ сж коварни — есенни листа
О! ти жена . . . днесъ азъ, а утре другъ.

Силистренски.

ЩАСТИЕТО.

Щастие, така наричаха хората една малка и хубава полянка, на самия върхъ на единъ грамаденъ скалистъ колосъ отъ твърдъ гранитъ. И тамъ цвѣтѣше вѣчната пролѣтъ. Природата толкова мащеха другаде, тукъ не бѣше щадила това хубаво кѣтче отъ своитѣ прелести. Наредъ съ рожбитѣ на палящето слънце тамъ растеше нѣжното дете на вѣчнитѣ снѣгове. Цвѣтята тамъ никога не прецвѣтѣваха и небето бѣше винаги синьо. Тамъ хората беседваха съ своя Богъ, когото на земята не познаваха и оскърбяха съ своитѣ молитви. Тамъ нѣмаше храмъ, защото Богъ бѣше навсѣкжде. Тоя Богъ, по когото тѣ на земята копнѣха, тамъ бѣше заедно съ тѣхъ, бѣше въ тѣхъ.

Една стрѣмна и камениста пжтека, която като змия се овиваше около пиедестала на щастieto, водѣше къмъ него. Но пжтеката бѣше толкова тѣсна, щото по нея можеше да върви само единъ човѣкъ и за това на тня, които бѣха горе, тя се показваше като една грамадна змия, бавно пълзяща съ отворени уста къмъ обетованата полянка.

Мжчно се вървѣше по тая пжтека, но хората съ една

упорита твърдостъ напрѣгаха силитѣ си и безъ почивка вървѣха. Макаръ и бавно, но все пакъ напредваха. Изнемощѣли, съ окървавени лица, издрани ржце и нозе, тѣ все вървѣха. Вървѣха безъ спиртъ, защото другъ пѣтъ нѣмаше.

Ако нѣкой изнемощѣлъ отъ пѣтя старецъ се поспреше да си отпочине, той биваше бутванъ отъ другаря си и падаше въ подножието на върхъ, гдето гъмжеха хора, събрани отъ всички краища на земята. И колкото отъ полисоко падаше нещастникътъ, толкова по на дребни кжсове биваше разкжсванъ отъ гранитнитѣ остри зжби на колоса. А хората при падането на всѣми единъ се смѣеха, радваха се и ржкоплѣскаха. И имаше много такива, които не можеха да повесатъ тоя труденъ пѣтъ и падаха разкжсани долу.

И тълпата хора въ подножието на колоса все повече и повече се увеличаваше привлечена отъ смѣха на зрителитѣ и ревътъ на падащитѣ

Безъ спиртъ вървѣха хората, силитѣ имъ се изтощаваха, а полянката бѣше още далечъ.

Най после водачътъ, високъ и силенъ мжжъ, разкървавенъ, издранъ, изпокжсанъ пристигна на върха, кървавъ потъ течеше отъ челото му и загорялото и напукано отъ слънцето му лице бѣ цѣло облѣно.

И прииждаха все нови и нови пѣтници, които станаха толкова много, че полянката стана тѣсна за тѣхъ. Тогава настъпи нѣщо страшно.

Отъ всички страни полянката бѣше заградена съ бездънна пропастъ, а ребрата на върха бѣха усѣяни съ множество остри зжби, които заканително стърчаха.

И както нѣмаше мѣсто за всички, тѣ почнаха да се блѣскаатъ и падатъ въ пропастъта, разкжсани отъ зжбитѣ на колоса.

И алена, димяща кръвъ потече по странитѣ на върха.

.

А змията пълзѣше все на горе и на горе

.

И щастieto се обърна на гибель

.

И ехиденъ смѣхъ и раздирателенъ плачъ, изразяваха
понятията щастие и гибель!

„Ma Verite Credo“

ХЛѢБЪ ЗА...

Вече минаха две седмици откакто той бѣше безъ работа. Бѣ изхвърленъ отъ фабриката. Искаше правдата. Две седмици въ постоянно тичане, тропане по чужди врати—И всичко напразно. Търсѣше работа. Днесъ за пети пжтъ отказаха му. Намѣста вратитѣ се затварѣха предъ носа му другаде посрѣщанъ и изпращанъ съ презрително дигане на рамене . . .

А — студено! Севернякътъ фучи, вѣе и засипва прѣспи снѣгъ, а тамъ, край града, въ схлупена кжщурка, деца чакатъ за хлѣбъ, чакатъ своя обиченъ татко, треперятъ отъ студъ и устата зоватъ хлѣбъ, хлѣбъ . . . Изнемощялъ. Отсрѣща прозорцитѣ свѣтятъ. Презъ спуснатитѣ завеси мердже-лѣятъ се сѣнки. Съ голѣмо усилие той пристяпя до прозореца. Дали да потърси и тукъ помощъ? Но чувството на гордостъ, отново надига гласъ.

— Не, това . . . това азъ не мога сторя . . . всичко друго . . . но не и това . . . отдалечи се. Но, тутакси извърна, се, (той бе чулъ като далечно ехо „татко, татко, хлѣбъ . . .“) доближи отново свѣтящия прозорецъ.

Отекнаха се въ мрачината два удара върху замръзналото стъкло. Той стоеше като вкамененъ. Студъ пронизваше тѣлото му, той траперѣше, но чакаше. Чакаше, защото тая вечеръ той не трѣбваше да се върне при гладнитѣ безъ хлѣбъ.

— „За Бога, подарете нѣщо, помогнете на малкитѣ гладни“.

Гласътъ се губеше въ мрака, вихритѣ цапахъ го отъ стъкло на стъкло, отъ врата на врата, и отнасѣха го негде далечъ . . .

Повтори чукането. И — сега — той получи исканата помощъ. Като звѣрь се той нахвърли на парчето хлѣбъ,

подадено му отъ милостиво момченце, забрави да поблагодари и почна да бѣга... Бѣга, бѣга, ето мина последната улица, задъхваше се отъ умора, вече едва се държеше на нозетѣ си, но домътъ му е близо, още малко,—и той ще е при своитѣ—съ хлѣбъ... Ахъ какъ ще го посрѣщнатъ! Какъ весело ще се простратъ мѣничкитѣ ржчички. И малкитѣ устица ще кажатъ—„Татко, татко, дай ми и на ва мене, по-вече, па-вече толкова съмъ гладенъ“ Напрѣгна последни сили. Ето я и неговата кжщурка. Презъ залѣпения съ вестникъ прозорецъ се виждаше слѣда свѣтлина. Чакаха го. Той е вече предъ вратата—едва се движи, и изнемошялъ, той рухва върху сиѣга. Устата глухо викатъ—„хлѣбъ, хлѣбъ ви нося дечица,“ и той е въ безсъзнание...

Положенъ върху орѣфания сламеникъ, той притваря отъ време навреме очитѣ си. Погледа е тѣй далеченъ, блуждающъ. Тежка, сърдцераздирателна кашлица, потресва сегизъ тогизъ изнемошѣлото тѣло. Пропуканитѣ устни шепнатъ нѣщо неразбрано, а тамъ въ жгъла децата плачатъ. Тѣ плачатъ за хлѣбъ, тѣ плачатъ за болния татко, Майката е излѣзла да моли подаяние отъ добри хора. Вжтре студено. Вѣтъра фучи презъ куминя—децата треперятъ. Сърдцераздирателна кашлица прокѣнява въ почти голата студена стаячка, децата писватъ и заобикалятъ своя татко, но... той е трупъ. Струйка кръвъ протича изъ устата му, очитѣ дълбоко отворени гледатъ негде далечъ...

На другия день, една кола, следвана отъ четири малки деца и една прегърбена въ черно облечена жена, носеше смъртника къмъ вечния му покой. Сиѣгъ навалѣше и засипваше земята. Черната преди мелко прѣстъ надъ новия гробъ изчезна. Земята доби еднообразенъ видъ. Гробовната тишина отново възцари. Само тамъ въ отдалечения жгълъ до низъкъ дървенъ кръстъ, се виждатъ съ преклонени глави петъ силуета—Деца и майка плачеха надъ прѣсния гробъ...

Звѣровъ.

Изъ „Въждѣленія“.

На тебѣ се моля азъ
О, Боже. Не чуешъ ли ти
На смъртника в'тѣжъкъ часъ
Молитвата какъ кѣнти

Вземи ми, Боже, ти, душата . . .
Азъ умрѣхъ и все живѣя;
Стжни и изгаси искрата,
Що въ менъ все още тлѣе.

Адъ ужасенъ, или рай
Въ тихъ длаженственъ миръ
Боже, ти ми дай —
на живота страденъ — елексиръ.

Рай ил' адъ ти отреди;
Въ жаръ хвърли ме, в' благоухане
Но отъ мжки земни ме ти спаси,
Творцо, на живото създаде. * * *

И отъветъ глухъ
на жалбитѣ си чухъ.
— Не си изнесълъ ти кръста
къмъ твоята Голгота.

И печаленъ азъ останахъ
въ борба съ земни мжки.
Нали туй що блѣнувахъ
е изчезнало за вѣки? * *

Молихъ . . . не чу ме той.
На моитѣ жалби глухъ оста.
На трона си останахъ в' покой
ехидно той се менъ изсмѣ.

И свърнахъ азъ. Но зли
духове въ власть се азъ отдахъ.
И изчезнаха кат' мжгли
моитѣ мечти — и азъ заспахъ . . .

Азъ заспахъ — и ключъ
На човѣшкото в' сърдце си
азъ поставихъ. Поставихъ ключъ
на надежда, вѣра и любовта си.

Звѣровъ.

Симфония на лудостъта

Непрестанный звѣнъ на трамвайтѣ и отчаяниятъ зовъ на автомобилнитѣ сирени, зовѣха внимание. Движение и шумъ адски—цѣлъ хаосъ.

Бѣ ноцъ въ столицата. Една отъ тия нощи изпълнени съ буйниятъ животъ на дена.

Отъ отсрещниятъ край на „Победителка“—се зададе съ отчаяна бързина, елегантната черупка на единъ луксозенъ Линколнъ. Милионътъ се плъзгаше по гладкия като огледало асфалтъ отразяващъ смѣсцата отъ зеленъ, червенъ, синъ и жълтъ цвѣтове въ дрезгавината на вечерната мъгла. Въ далечината се простираше нанизъ отъ блестящи електрични глобуси, оглжбени въ живота на матовата свѣтлина. Цѣлиятъ градъ дишаме въ единъ неудържимъ и буенъ животъ. Животъ на най-диви страсти и желания, животъ на човѣкъ. . .

Когато да закриви в'другата улица, елегантната кола безъ малко да се сблъска съ единъ бързащъ младежъ съ отчаяна разсѣянность.

Той даже и не забеляза опасността. Усети само какъ нѣкой го бѣ дръпналъ настрана въ критическия моментъ. Забрави да благодари и се смѣси съ пъстрата и гжста върволица отъ живи марионетки, извиваща се покрай правоугълнитѣ кутийки до тротуара съ елегантнитѣ и луксозни витрини по победителка.

За моментъ движението спрѣ. Чу се звѣнъ и той видѣ горе предъ неговитѣ очи да се появява червена свѣтлина. Следъ това звѣнчето затрептя отново въ вълнообразни вълни и се появи мека зелена свѣтлина и пжтя къмъ надеждитѣ бѣ свободенъ. .

Отсрѣща се размърдаха геометричнитѣ черупки на костенурки дишащи съ живота на хиляди конски сили. Бавно, бавно, а следъ това профучавайки бърже и стремително напредъ.

Той бързаше. Мислитѣ му хвѣрчаха оржфани отъ най-черни намѣрения.

И той бързаше . . . и не виждаше нищо, не чуваше. Презъ очитѣ му се преплитаха въ ужасна и същевременно приятна игра, ками и револвери.

Отсреща въ мъглявата дрезгавина на синята електрична сѣтлина се очертаваха шестъ букви „Форумъ“ голѣми и светящи, танцувайки предъ очитѣ въ стъкленитѣ извивки на круксовитѣ трѣби, а отдолу „Маратонъ“ следъ което следваха имената на артиститѣ.

Едва сега той забелѣза че бѣ сбъркалъ посоката. Бѣ точно на противоположната страна за кждето се бѣ отправилъ. Наблизо се издигаше царскиятъ палатъ. Огмѣрениятъ ритъмъ отъ стѣпкитѣ на часовоя напомнѣха махалото на часовника, а фигурата му металенъ роботъ съ своята точностъ и дисциплина.

Въ джоба стискаше дветѣ столетови монети, той бързаше. Да тѣ сѣ достатѣчни и сърцето му замираше въ щастие и триумфъ. Той щѣше да си отмжсти. Тя му изневѣри, измами го най позорно съ другъ. Да, той не се лъжеше. Бѣ видѣлъ, какъ тя вървеше съ него и нежно се притискаше, блѣскана отъ страни. . .

Край него профучаха четири гумени колелета. За мигъ той почувствава въздушна струя да го облива, нѣщо го притегли и . . . следъ това, видението бѣ отлетѣло. . .

Плачущата свирка на трамвая се смѣси съ хаоса на неговитѣ мѣтни мисли и всичко стана пакъ хаосъ. Дали не ще е по-добре . . . но, не той трѣбваше да си отмжсти.

— Да, той си спомнѣше твърде добре. Мина покрай нея и страхливо я погледна. А, тя го гледаше предизвикателно и разговарѣше весело съ другия. И когато на другия денъ той пожела да се срещне, тя му отказа. Каза му че е заета много, че нѣма свободно време. Той разбра всичко и бавно си трѣгна. . .

Предъ неговитѣ очи се виеше пжтя на непознатото. . .

Бръкна въ джоба си. Имаше още 4 лей дребни. Бѣ стигналъ въ центъра на най-голѣмото движение. Траекториитѣ на кръговетѣ отъ пжтищата на автомобилнитѣ колелета се преплитаха въ една комплексна небесна система. Не оставаше време за гледане. Най-малкото невнимание можеше да коштува живота му. И тъй забърза.

—Ето трамвайната спирка. По скоро, по-скоро. По железнитѣ шини леко и плавно се плъзна правоъгълната трамвайна кутия. Той се хвана и отфрѣкна отблъснатъ отъ внезапната скоростъ. По край тѣхъ минаваха други играчки на цивилизацията препълнени съ живи кукли. Тѣхниятъ заглушителенъ звънъ се смѣсваше съ мигновеннитѣ искри отъ трамвайнитѣ жици и зелена свѣтлина отъ време на време заливаше въздушната тжма.

За мигъ, гласътъ на коотрльора го стресна отъ тъжнитѣ му мисли.

—Моля билета.

Той го погледна съ уплашенъ взоръ, следъ това внезапно неговата ржка се протегна и треперяща подаде паритѣ и взема предложения билетъ.

Улицата по която минаваха бѣ тѣсна и мрачна. Отъ двѣтъ страни се издигаха скалнитѣ масиви на правоъгълнитѣ здания.

Въ далечината той видя тълпа народъ струпанъ до трамвайната линия. Наближиха. Тѣхниятъ трамвай бѣ принуденъ да спре. Той слезе и се затича натамъ. Любопитството го бѣ направило да забрави за моментъ тъжнитѣ си мисли.

—Какво ли нещастие пакъ се е случило?

Попита първия срещнатъ.—Колелетата на трамвая пакъ убиха единъ копнежъ. Смѣси се съ тълпата.

Прострѣча, една маса облѣна въ кърви, почиваше на трамвайната линия. Нѣколко души се канеха да помръднатъ тѣлото. Наблизо се чу гласътъ на спасителната машина. За моментъ той вижда нейното лице. Той я позна. Нѣщо го бодна въ сърдцето. Предъ очитѣ му се мерна въ отчаяна бързина, трансцеденталната картина на нещастieto. Тя получава неговото писмо, отчаяние, и тя намира спасението въ хипнотичната сила на трамвайнитѣ колелета. Чудовището безмилостно сгази нейниятъ трупъ. Кости раздробени, пропити съ кръвъ—накълцано месо—ужасъ.

Никой не знаеше истината, а може и всичко да бѣ случайно...

Той я гледаше съ широко отворени отъ ужасъ очи.

Предъ очитѣ му притжмня, единъ викъ се изтрѣгна отъ неговитѣ уста и следъ това истериченъ смѣхъ се заля и той се спусна къмъ нея. Нѣколко здрави ржце, хваняха лудия,

Минувачи се спираха за моментъ, питаха и следъ това отминаваха. Всички бързаха . . . неизвестно на къде.

Непрестанниятъ звѣнъ на трамваитѣ и отчаяниятъ зовъ на автомобилнитѣ сирени екзекутираха СИМФОНИЯТА НА ЛУДОСТЬТА . . .

И надъ нейниятъ малтретиранъ трупъ, въ тоя хаосъ, се издигаше като погребаленъ химнъ—смѣхъгъ на лудия... злокобно.

А, тамъ нѣкъде далечъ въ синьото небе една сребърна звезда се откъсна и плахо се плъзна и постъгна въ морето на непознатото. Още една душа бѣ отлетѣла.

Мона елъ Кие ъ

По пътя на живота . . .

Тѣ боси сж - и голи деца,
Деца на майката земя,
Тѣ бледи сж, съ изпити лица
Безжалостно газятъ тѣ прага
И тежка е тѣзната сждба
на тазъ земя.

И жалка и грозна е таз'тѣлна
Кат'змия се извиа тя по пътя,
На безкрайната на живота стѣлба
За хлѣбъ крещятъ тѣсни гърла
И гинатъ хиляди по пътя
отъ тазъ тѣлна.

И писъци и вопли на страдания
Раздиратъ човѣшкото сърдце
Тѣ гинатъ и . . . никакви обални
Простираатъ жалостно ржце
И тежка е тѣзната сждба
на тазъ земя.

Напразна е тѣзната борба
В'кальта на живота потопени
Отправятъ и жалостна молба
И тъжни погребални химни
покриватъ ги.

КОНТРАБАНДА.

(Разказъ) отъ И. Л. Нараджалю

Казва се че въ военно време великъ подвигъ би било да изнамѣришъ граната, която да може да съсипе какъвто и да е броненосецъ и броненосецъ, който да противостои на всѣка граната.

По митниците необикновенъ подвигъ е да намѣришъ митничаръ комуто да не е убегналъ поне единъ контрабандистъ, и контрабандистъ който да не е попадналъ поне веднѣжъ въ ръцетъ на митничаръ.

Четохъ нѣкъде или ми се е разправѣло, това не мога да определя сигурно, единъ анекдотъ който надявамъ се да заинтересува читателитъ ми; ето го:

Францускитъ митничари по белгийската граница сж необикновенно строги и вѣзискателни—тѣхния фискъ тукъ има нужда отъ най породисти копри по причина на луксознитъ и най вече тантелени контрабанди. Пжтницитъ, а особено заподозренитъ сж подлагани на най вѣзискателни тършувания и преглеждания, които винаги достигатъ до кожата. По само себе си се разбира че за пжтницитъ отъ женския полъ има специална зала за преглеждане и жени ревизори. Да избѣгнешъ или изиграешъ тоя фиксаленъ Артусъ би било абсурдъ; има обаче хора и най вече жени, които се опитватъ понякога—не да извършватъ професионална контрабанда, но да прекаратъ въ Франция за лична употреба, луксозни предмети, най често тантели белгийска фабрикация и не рѣдко пжти успѣватъ. Защото единъ пжтникъ, които е явно че идва отъ далече, че не пжтува по печалби и гешефти, а само за удоволствие, пжтникъ които пжтува съ цѣлата си фамилия, спокоенъ безъ признакъ на тревога и съ вирната глава предавайки багажа си, може да мине между кутитъ и подплатитъ на дрехитъ си по малко тантели. Искрения и сигуренъ тонъ спасяватъ отъ съмнението и най недоверчивитъ хора на свѣта, които безъ съмнение сж митничаритъ най често, макаръ и не винаги.

Веднажъ пжтува по железния пжтъ отъ Брюкселъ за

Парижъ една млада дама. На една станция по пжтя се качва въ същото купе единъ твърде елегантенъ господинъ носящъ на ржката си единъ палтонъ съ копринена подплата. Господина поздравѣва твърде почтително и се намѣства въ жгъла срещу дамата. Както това става врезъ време на пжтуване, следъ нѣколко минути се прекъсва мълчанието и се почватъ малко много нескромнитѣ запитвания.

—Госпожата отива далеко?

—Да господине, отивамъ въ Франция.

—А! въ Франция...

—Да връщамъ се дома.

—А! дома... и госпожата е била въ Брюкселъ?...

—Да господине.

—Едно пжтешествие за удоволствие на pewno?

—Да бѣхъ при една роднина...

—А! у роднина... и не сте ли използвали случая да купитѣ малко тантели? Твърде евтини сж и много по доброкачествени отъ французкитѣ... Невъзможно е да купите такива финни тантели въ Франция безъ да ги платитѣ тройно повече отколкото въ Белгия..., Госпожата се изчервява, съ промѣна на лицето забележима само за опитни очи. Господинътъ обаче имайки твърде провицателни очи забелязва смущението и усмихвайки си добавя:

—Кажете право, взехте ли много?... Защото трѣбва да знаете че на митницата... може да се случатъ голѣми неприятности ако не бждатъ взети сериозии мѣрки на време... Възможно е да ви претърсятъ и всѣка недекларирана стока бива конфискувана, има и глоби, а понѣкога споредъ особеността на случая и наказания...

—Тогава, казва госпожата, промѣнявайки пакъ лицето, тогава азъ съмъ изгубена...

—Не съвсемъ... нѣмайте още страхъ... може би ще ги спасимъ... твърде е възможно да минете... Азъ съмъ твърде познатъ въ митницата, минавамъ отъ тамъ по нѣколко пжти въ седмицата—ще влеземъ въ ревизионната стая наедно, ще обявите багажа си и сте спасена. Имате тантели за една по голѣма сума?

——Петъ хиляди франка.

—И кжде ги носите? Поне добре ли сж скрити?...

Да не се забележи нѣкоя необикновена подутина...

—Зашити сж въ подплатата на корсажа, казва госпожата все повече угрижена.

—Не се безпокойте, ще ви мина азъ, съ менъ нѣма да се усъмнятъ.

—Б господине колко сте галантенъ! какъ да ви се отплатя?

—А, това е излишно моя госпожо, пжтниците сж длъжни да си помагатъ помежду си срещу посегателствата на обирниците и митничаритъ...

—А! и да бихте знаели какво удоволствие изпитвамъ когато успѣя да изиграя митничаритъ, които ми сж нетърпими и съ които имамъ тѣй чести стълкновения!...

Отъ дума на дума, ето най после, трена стига митницата—Господинътъ предлага дѣсната ржка на госпожата съ единъ твърде елегантенъ жестъ: взима палтона въ другата ржка и трѣгва съ сигурни крачки; госпожата го следва преизпълнена съ довѣрие и признателностъ, владеейки се при това отлично.

И ето ги предъ ревизора.

—Господинъ ревизоръ, казва галантниия кавалерт, предайте тая дама въ ржцетъ на ревизоритъ. Да бжде претърсена старателно: въ подплатата на корсажа си има тантели за сума надминаваща петъ хиляди франка. Моля да се състави акта и да не бжде забравена премията ми на издатель, ... Ще намина утре да уравнимъ смѣткитъ си за цѣлата седмица.

—Подлецы! Чуешъ ли мизерия! Чуешъ ли срѣдство за спечелване кжсъ хлѣбъ за единъ здравъ и въ съзнание мъжъ! А! да би била въпросната дама по пълнокрѣвна и по сърдечна може би отъ смѣшенията на възмущенията, срама и загубата би имала единъ фаталенъ ударъ. Тя обаче малко слабишка по темпераментъ нервозна, неприятното произшествие я накара да скръцне съ зѣби и му отправи погледъ пълненъ съ най-голѣмо презрение и следнитъ думи, произнесени съ вснчкото спокойствие и достойнство което бѣ изисквано отъ деликатното положение въ което бѣ

поставена.

—Излишно е да бжда претърсвана, г-нъ ревизоре. Това което тоя жалкъ съпжтникъ докладва е досущъ вѣрно. Ще мина сама въ ревизионната зала за да предамъ на подчиненитѣ ви тантелитѣ.

После, обръщайки се къмъ протежиращиятъ я, прибави съ презрителна усмивка:

—Благодаря ти скжпи мой кавалере за човешината!... Тонътъ съ който бидоха произнесени думитѣ „скжпи“ и „човѣщина“ невъзможно е да бжде описанъ.

Госпожата биде претърсена и тантелитѣ конфискувани. Контрабандистката се качва въ вагона и слиза въ Парижъ както всѣки би могълъ да си представи, достатъчно нервирана и разсърдена.

* * *

Минаватъ нѣколко дни отъ тая неприятна за дамата случка. Госпожата у дома си все още мислеше съ възмущение и ядъ за черното мошеничеството на оня човѣкъ и до кжде може да отиде човешката подлостъ...

Слугинята донася една визитна карта! г-нъ еди кой си казва че желае да урежда твърде спешна работа и не може да остане въ Парижъ по късно отъ тая вечерь.

Покани го въ салона.

Господинътъ влиза. Следъ минута влиза и госпожата... Господи ти който крепишъ небето!...

Кой бѣше?

Подлецътъ!

—Вънъ!

—Моля госпоже, ще си излѣза следъ като ви дамъ едно малко обяснение...

—Вънъ!

—Дълга ви...

—Вънъ.

...Шестъ хиляди франка, които моля да приемете...

—Какво значи това господине?

—Това значи, отговаря съ особено облекчение посетителя, че взехъ премия като издателъ хиляда франка; тъй че

петъ и една правятъ шесть.—Тия сж ваши пари, колкото за неприятността която ви причинихъ, искамъ милиони извинения;—Моля простете ми!—трѣбваше да постъпя тъй защото ще видите, не можяхъ иначе. А понеже моята виновностъ не би могла да се заплати съ пари, моля ви да бъдете добра и приемоте в'едно съ моитѣ най почтителни извинения и тая гарнитура тантели, които моля ви да върватъ сж най доброкачествени и много по добри отъ тия които ви бидоха конфискувани:—Видѣхъ ги, това бѣше една долнокачествена стока... Вижте, моля ви тия... каква финна работа!...

—Какъ господине? пита госпожата смаяна, гдето ще рече вие...

—Азъ не съмъ фискаленъ агентъ, както ви се отдаде случая да констатираме... Азъ съмъ единъ честенъ търговецъ...трѣбваше да изкажа васъ за да мога да ги заслепя и мина азъ: имахъ въ подплатата на палтона си едно цѣло състояние; най финнитѣ, близо за триста хиляди „netto Bruxelles“... По тоя начинъ добавя господинътъ смеййки се, миналъ съмъ до сега четири, петъ пжти, тъй че заспалиятъ ревизоръ е напълно убеденъ че съмъ по професия шпионинъ и че преживѣвамъ благодарение на неговитѣ премии и тантели... Премиитѣ му—проклетия! Но бързамъ, и не искамъ да злоупотребявамъ повече съ доброто ви желание. Признателности и почитания...

Госпожата се смѣла отъ сърце и ако се посмяла не ще и съмнение че приела подъръцитѣ и извиненията на честния търговецъ.—

(Превелъ отъ Ромънски)

Сося Миновъ.

Страница на жената

Истинската емансипация на жената

Д. Василевъ

По въпроса за женската емансипация се е писало и се пише много, но за съжаление по тоя тъй сериозенъ въпросъ,

винаги се е гледало или отъ високомѣрието на мъжа или пъкъ отъ надценяването на жената, споредъ индивида който пише. По тоя начинъ дошле сме до положението, щото на женската емансипация да гледаме като на нѣщо изкуствено въ обществения ни животъ.

За правилното разрешение на въпроса трѣбва сериозно и безпристрастно проучване. Коя е истинската емансипация на женитѣ? Но, като казваме истинска емансипация, значи предполагаме да съществува и фалшива? И тази последната е най-опасната за истинското освобождение на жената и резигнацията на обществото отъ мъже.

Жената въ качеството си на индивидъ, който не е истински свободенъ на действия, бърза да се емансипира. Но, за съжаление това емансипиране е неестествено, фалшиво, което вреди много ней.

Въ голѣмата си жажда, тя се мъчи да опита всички хубости на живота, които до преди и сж били забранени, безъ да държи смѣтка за способноститѣ на свой духовенъ миръ, продуктъ на специфични биологични закони, впусна се по всички най-разнообразни деятельности да търси призвание и заложи.

Тази нейна проява, е естествена последица отъ дълго спирани и задържани сили и енергии, които пуснати на свобода се разливатъ безъ мѣрка и безъ опредѣлена разумна цель.—То прилича на грамаденъ заприщенъ потокъ, който най-после събаря преградитѣ и съ яростъ се разлива, бучи, реве, пѣни се докато най-после улегнатъ тия сили и водата спокойно потече къмъ коритото.

За да се намѣри истинска емансипация, всѣка жена би трѣбва да се съгласи, да не взема точно копие отъ мъжа. Защото вървейки по пътя на подражанието, жената заемайки всички ценни похвати и проявления на мъжа, безъ да иска ще допусне и всички негови грешки и заблуждения неизбежни съпътници на всѣка творческа деятельность. Затова всѣки по своя пъть.

Женската емансипация трѣбва да улегне съ девиза: строго запазване съответствията съ биологическитѣ особености на жената. Ето отъ къде трѣбва да почне тая борба.

Въ тая борба жената среща съпротива както отъ високомѣрието на мъжа, тъй също и отъ самонадценяването на жената. Първия фронтъ лесно ще отстъпи, но сериозенъ остава: самонадценяването на жената. Затова като лозунгъ за всѣка жена ще бжде: „Познай себе си“ на Сократа. По тоя начинъ въ борба противъ самата нея, тя ще се освободи отъ традиции, нрави, капризи, които спъватъ духътъ ѝ съ силата на предрасъдка.

Опознала се напълно, тя ще разбере сжщината на своитѣ природни заложби и склонности и ще знае въ какви деяния да търси тѣхното проявление.

Но да се знае че това е най-мъчното, но не и невъзможното. Понататѣкъ живота е вече приятенъ и красивъ за живѣене!.. А следва ли това, ще следва хармоничното сътрудничество на мъжа въ създаване на духовни ценности — култура. Ето кое може единствено да ускори напредъка на човѣчеството:

„Емансипираната жена, това е възродената и пречистена отъ всѣка дребнавостъ жена, отъ всѣко суевѣрие и невежество, това е жената способна на велики подвизи и самоотречения, това значи възраждане и облагородяване на цѣлото човѣчество, защото женитѣ сж майки на всички човѣци“, казва Ана Мацони.

Съкратилъ: Владевъ Вл.

ХРАНЕНОТО.

Отъ Симовъ Благой

Днесъ когато мизерията потиска човѣка и когато редъ предрасъждѣци помагатъ за изтощаването на организъмътъ ни, като създаватъ благоприятна почва за всевъзможни болѣсти, умѣстно е да се обърне внимание на една отъ основнитѣ необходиминости на човѣшкия организъмъ храненето, затова защото то осигурява способността за животъ и силата за работа.

Странно е, че този именно въпросъ не е намѣрилъ още своето окончателно разрешение. Храненето е една инстинктивна проява и като такава въ нея ще се срещатъ най—примитивни предразсѣдъци, които правятъ щото използването на хранителнитѣ продукти да бѣде безполезно, а въ нѣкои члучаи и вредно. Освенъ това разнитѣ мнения, които всѣки си съставя за стойността на разнитѣ храни, които мнения не сж научно обосновани причиняватъ още по сигурни заблуждения, пораждатъ още по опасни практикувания.

Така напримеръ нѣкой препорѣчватъ гжбитѣ като хранителенъ продуктъ понеже съдържатъ голѣмо количество бѣлтѣчини. Вѣрно е че гжбитѣ съдържатъ голѣмо количество бѣлтѣчини, но найновитѣ научни изследвания доказаха че 75% отъ тѣзи бѣлтѣчини не могатъ да се използватъ отъ организъмътъ. Желатина бѣще сжщо така препорѣчванъ като найхранителенъ продуктъ защото сждържа най-много бѣлтѣчини обаче доказа се че тѣ никакъ не се използватъ отъ организъмътъ. Като хранителенъ продуктъ сжщо така се препорѣчватъ и консервитѣ. Доказа се обаче, че консервиранитѣ мяса, риби и преварени зеленчуци нѣматъ почти никаква хранителна стойностъ, защото малкото количество аминокиселини и витамини, които съдържатъ биватъ унищожени. Месото напримеръ мнозина го ядатъ (за да надебелеятъ). Но науката доказа че храненето изключително съ мясо причинява редъ болести като: Артеросклероза, ревматизъмъ, неврастения и пр.

Обкованитѣ въ невежество, които живѣятъ съ предразсѣдъци по отношението на храненето оправдаватъ невежеството си съ липсата на материални средства когато въ същностъ тѣ могатъ съ средствата, съ които разполагатъ да се снабдятъ съ качественна храна. И правъ е проф. Ас. Златаровъ като казва: „Ако хората знаяха да използватъ рационално тѣхнитѣ

хранителни продукти то би било голѣма економия за домашния бюджетъ и по-голѣма сигурностъ на здраве и животъ. Но въпроса е тамъ че човѣкъ има вроденъ само инстинкта за хранене обаче не и инстинктъ за подборъ на хранителнитѣ продукти.

Предразсждѣцитѣ не съществуватъ само относно хранителността на продуктитѣ, но тѣ ясно проличаватъ и въ начина на храненето. Липса на навикъ за хранене въ едно опредѣлено време често пѣти е причина за стомашното разстройство. Лакomiaта признакъ на невежеството. е придружена винаги съ стомашни заболявания които се отразяватъ върху здравето на целиятъ организъмъ. Бързото хранене, липсата на нуждната почивка следъ храненето и още редъ такива неосмислени практикувания правятъ щото асимилацията да бжде непълна следствие на което причиняватъ повече вреда отъ колкото полза. Всичко това ни показва че проблемата за храненето е една отъ най сложнитѣ и трѣбва да се държи смѣтка както за подбора на продуктитѣ така и за начинитѣ на тѣхното използване. А. за всичко това е нужна просвѣта по науката за храненето, чрезъ която ще се изчислятъ предразсждѣцитѣ, ще се изкоренятъ лошитѣ практикувания, като се замѣнятъ съ разумно, използване на продуктитѣ което ще донесе по-вече здраве, повече работоспособностъ.

Културенъ животъ

Театъръ. Въ последно време се чувствува особно оживление въ театралния животъ на нашия градъ. Театралната труппа при дружество „Добродетелка“ изнесе съ особенъ успѣхъ следнитѣ пиеси:

На 26 Декември 1933 год. „Калната топка“ отъ Ив. Балкановъ.

На 11 Мартъ т. г. за четвърти пжтъ, съ популярни цени и извънредно препълненъ салонъ „Мариусъ“ отъ Марселъ Паньолъ.

На 4 Мартъ т. г. за втори пжтъ комедията „Вражалецъ“ отъ Ст. Л. Костовъ.

Въ скоро време, като продължение на „Мариусъ“ ще се изнесе „ФАНИ“ отъ същия авторъ.

Пиеситѣ сполучливо подбрани съ сюжета изъ проблемитѣ на съвременния животъ, добре изнесени отъ кѣмъ игра и декоръ дадоха на нашето гражданство хубавъ, занимателенъ и същевременно полезенъ спектакълъ.

Литературно-музикални вечери: Бѣлг. Мжжка Гимназия на 14 Февруари т. г. изнесе съ успѣхъ оперетата „Царски пуюкъ“ и детската пиеса „Лъжци“. Оркестърътъ на гимназията дирижиранъ отъ неуморимиятъ ни диригентъ и учителъ г-нъ Пенчо Пѣевъ, успѣ да затрогне публиката съ хубавото изпълнение на редъ музикални номера.

На 3 Мартъ т. г. въ салона бившъ „Ориентъ“, Б. О. при гр. Силистра изнесе доста сполучливо, литературно танцунална вечеръ съ съдействието на всичкитѣ си секции.

Сказки. Въ салона на мжжката гимназия всѣка Недѣля се изнасятъ сказки уреждани отъ библиотечната секция и учителското тѣло.

Зл. Е.

На 11 т. м. въ салона бившъ „Ориентъ“ биде изнесена съ необикновенъ успѣхъ, за четвърти пжтъ, пиесата „Мариусъ“ отъ Марселъ Паньолъ.

За лишенъ пжтъ младитѣ любители артисти доказаха своето увлечение въ ролитѣ си. Особено прочувствено изпълни своята роля г-нъ Тагаровъ въ ролята на „Цезаръ“, той доказва своето дарование въ изпълнение на старешкитѣ роли. Също така отличиха се г-нъ Коко Полиди въ ролята на „Панисъ“, Петъръ Георгиевъ. Петъръ Желѣзовъ и др. Публиката биде възхитена отъ оживената игра на артиститѣ и изказа своето възхищение съ грѣмки ржкоплѣскания и смѣхове.

Новачевъ

„ИЗГРѢВЪ“

Ще излиза въ началото на всѣки месецъ, като започне отъ 15 февруарий до 15 юний, въ обемъ 20 стр. подъ ръководството на редакционенъ комитетъ.

За първата годишнина абонамента ще бжде 30 лей до 15 юний (5 книжки. Втората годишнина ще почне на 15 Септемврий. За странство 40 лей.

На настоятелитѣ се прави отстъпка за повече отъ 5 абонати—10⁰% а за повече отъ 10 абонати—20⁰%. На книжаритѣ се прави 20⁰% отбивъ. Доставка на списанието става въ предплата.

Всичко (ръкописи, писма и пари) що се отнася до списанието се изпраща на адресъ:

D. PETROV

Str. Reg. Ferdinand No. 33

SILISTRA